

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Люблянська школа бізнесу (Словенія)
Краківський економічний університет (Польща)

VIII Міжнародна науково-практична конференція

“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ: РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ”

10 квітня 2026 р.

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку (м. Одеса)
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Люблянська школа бізнесу (Словенія)
Краківський економічний університет (Польща)**

**УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ**

**MANAGEMENT OF SOCIO-ECONOMIC
TRANSFORMATIONS OF BUSINESS PROCESSES:
REALITIES AND CHALLENGES**

**Тези доповідей
VIII Міжнародної науково-практичної конференції**

10 квітня 2026 р.

**Мукачево
2026**

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від 22 квітня 2026 року)*

У66

Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики: збірник тез доповідей VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Мукачево, 10 квітня 2026 р.). /ред. кол.: Л.І. Капітан (гол. ред.) та ін. - Мукачево: МДУ, 2026. – 221 с.

Відповідальний за випуск:

Анжела ЛИЗАНЕЦЬ - кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

Технічний редактор:

Катерина ПУГАЧЕВСЬКА - кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

Редакційна колегія: Капітан Л.І. - д-р іст. наук, професор (голова); Проскура В.Ф. - д-р екон. наук, професор; Феєр О.В. - канд. екон. наук, доцент; Гоблик-Маркович Н.М. - канд. екон. наук, доцент; Джунковська К.С. - канд. екон. наук, ст. викладач; Микуланинець С.І. - канд. екон. наук, ст. викладач; Шашовець Й.П. – канд. екон. наук, ст. викладач; Попович О.П. - PhD., ст. викладач.

У збірнику подано матеріали досліджень VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики», що проводилася кафедрою менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету. У збірнику розглянуто актуальні проблеми та тенденції управління господарськими процесами в умовах глобальних змін і нестабільності. Особливу увагу приділено питанням адаптації підприємств і регіонів до сучасних соціально-економічних викликів, зокрема цифровізації, інтеграційних процесів, воєнних ризиків та трансформації ринкових механізмів. У збірнику висвітлено теоретичні та прикладні аспекти управління господарськими процесами, інноваційного розвитку, підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання, а також забезпечення сталого розвитку. Представлені результати наукових досліджень і практичні рекомендації можуть бути корисними для науковців, викладачів, здобувачів освіти, представників бізнесу та органів державного управління.

Матеріали подано в авторській редакції. Оргкомітет конференції вважає за доцільне повідомити, що не всі положення і висновки окремих авторів є беззаперечними. Разом з тим вважаємо можливим їхню публікацію з метою обговорення. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

*Матеріали конференції доступні для перегляду на офіційному сайті університету
за адресою <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari/>*

© Мукачівський державний університет, 2026
© Кафедра менеджменту, управління економічними процесами та туризму, 2026

ІЛЬТЬО Г., ЛУЖАНСЬКА Т., ІВАНИШ А. СТРАТЕГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ	56
КАСИНЕЦЬ О., ЛЕВДАР С. ТУРИСТИЧНА ГАЛУЗЬ ЯК ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ (НА ПРИКЛАДІ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ)	59
ЛІБА Н. ІНКЛЮЗИВНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ: ІННОВАЦІЙНІ ТА РЕСУРСНІ ДЕТЕРМІНАНТИ	60
ЛИЗАНЕЦЬ А., ФОТАН Д. СТРАТЕГІЧНИЙ ПІДХІД УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ЗАКАРПАТТЯ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ	62
П'ЯТКА Н. УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ ГІРСЬКИХ РЕГІОНІВ КАРПАТ У КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ: РОЛЬ ТУРИЗМУ ТА СУЧАСНІ ВИКЛИКИ	65
РОМОЧІВСЬКА М., ПУГАЧЕВСЬКА К. РОЛЬ ПРИКОРДОННИХ ТЕРИТОРІЙ У РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ	67
ФАЛЕС М., ПУГАЧЕВСЬКА К. ВПЛИВ ІНФРАСТРУКТУРИ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНУ (НА ПРИКЛАДІ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ)	68

СЕКЦІЯ 3. УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

БУГУНОВ Д., ЄВСЄЄВА Д. РОЛЬ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ КЕРІВНИКА В ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ СУБ'ЄКТОМ ГОСПОДАРЮВАННЯ	70
ВНУКОВА Н. УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ПРИРОДНОРЕСУРСНОЇ БАЗИ У ЗВІТАХ КОМПАНІЙ ЗІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	73
ГОБЛИК-МАРКОВИЧ Н., ІВАНЬО І. ВПЛИВ ЛОКАЛЬНИХ РИНКОВИХ ФАКТОРІВ НА ЕКОНОМІЧНУ ЕФЕКТИВНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА	75
ГОБЛИК-МАРКОВИЧ Н., ДУДКА К. РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЯК ФАКТОР КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	78
ГОЛУБЬ В., ЯКОВЛЄВ М. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ДО НЕВИЗНАЧЕНОСТІ У СУЧАСНИХ УМОВАХ: ПОСТАНОВКА ПИТАННЯ	80
ДЖУНКОВСЬКА К. РЕЗИЛЬЄНТНІСТЬ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ	82
ДЖУНКОВСЬКА К., ГАВРИЛЕЦЬ А. САМОКЕРОВАНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЯК НОВА УПРАВЛІНСЬКА ПАРАДИГМА	84
ДЖУНКОВСЬКА К., ФЕДАК Д. СУТНІСТЬ УПРАВЛІНСЬКИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СУЧАСНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ	86
ІЛЬТЬО Т., САМОЙЛЕНКО І. УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ	87
КАМПОВ Н., КОНУСІКОВ А. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	90
КІОР О., МЕТІЛЬ Т. ЦИФРОВІЗАЦІЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ	91
КУХАРСЬКА Н. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В АРХИТЕКТУРІ СУЧАСНОГО МАРКЕТИНГУ	93
ЛИЗАНЕЦЬ А., КРИВОШЕЇНА Ю. КОНЦЕПЦІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЯК ПАРАДИГМА СУЧАСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЙ НА ОСНОВІ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ	95

Список використаних джерел:

1. McKinsey & Company. *The economic potential of generative AI: The next productivity frontier*. 2023. URL: <https://www.mckinsey.com/capabilities/mckinsey-digital/our-insights/the-economic-potential-of-generative-ai-the-next-productivity-frontier>
2. PwC. *Sizing the Prize: What's the real value of AI for your business and how can you capitalise?* PwC, 2017; оновлення 2024–2025. URL: <https://www.pwc.com/gx/en/issues/analytics/assets/pwc-ai-analysis-sizing-the-prize-report.pdf>
3. World Economic Forum. *The Future of Jobs Report 2023*. Geneva, 2023. URL: <https://www.weforum.org/reports/the-future-of-jobs-report-2023>
4. World Economic Forum. *Jobs of Tomorrow: Large Language Models and the Future of Work*. 2024. URL: <https://www.weforum.org/reports/jobs-of-tomorrow-large-language-models-and-the-future-of-work>
5. OECD. *Recommendation of the Council on Artificial Intelligence (OECD AI Principles)*. OECD Publishing, 2019. URL: <https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments/oecd-legal-0449>
6. Goodfellow, I., et al. *Generative models and deepfakes: Technical and policy challenges*. 2019–2024. URL: <https://arxiv.org/abs/1909.11573>
7. Bostrom, N. *Superintelligence: Paths, Dangers, Strategies*. Oxford University Press, 2014. URL: <https://global.oup.com/academic/product/superintelligence-9780198739838>
8. Reuters. *Artificial Intelligence Regulation and Safety Reports (2024–2025)*. URL: <https://www.reuters.com/technology/>

УДК 338.2

АНЖЕЛА ЛИЗАНЕЦЬ

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму
Мукачівський державний університет, Мукачево, Україна

ЮЛІЯ КРИВОШЕІНА

здобувачка ОС «Бакалавр» спеціальності «Менеджмент»
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

КОНЦЕПЦІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЯК ПАРАДИГМА СУЧАСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЙ НА ОСНОВІ СИСТЕМОГО ПІДХОДУ

У сучасних умовах динамічних трансформацій економічного середовища, зростання невизначеності та посилення конкуренції особливої актуальності набуває пошук ефективних підходів до управління діяльністю організацій. Одним із найбільш обґрунтованих і результативних у цьому контексті виступає системний підхід, який дозволяє розглядати підприємство як цілісну сукупність взаємопов'язаних елементів, забезпечує узгодженість управлінських рішень, врахування внутрішніх і зовнішніх факторів та досягнення стратегічних цілей на основі інтегрованого бачення розвитку.

Водночас системний підхід не є статичною управлінською концепцією. Він постійно трансформується під впливом змін зовнішнього середовища та внутрішніх потреб розвитку підприємств. Його еволюція зумовлена ускладненням господарських зв'язків, зростанням рівня невизначеності, посиленням конкуренції та необхідністю врахування ширшого кола факторів впливу на діяльність організації. Традиційне трактування системності, орієнтоване переважно на внутрішню узгодженість елементів, все частіше доповнюється вимогами до забезпечення довгострокової стійкості та відповідальності бізнесу.

Саме тому в сучасній управлінській практиці актуалізується необхідність інтеграції принципів концепції сталого розвитку у менеджмент організації. Відповідно, організація розглядається не лише як виробничо-економічна система, а як складна відкрита система, що

функціонує в контексті сталого розвитку та несе відповідальність перед суспільством і навколишнім середовищем.

В умовах сучасної глобалізації концепція сталого розвитку трансформувалася з теоретичної філософської думки у прикладний вектор менеджменту, що визначає стратегічні орієнтири підприємств у всьому світі. Генезис цього терміну офіційно розпочався зі звіту Всесвітньої комісії ООН з навколишнього середовища та розвитку «Our Common Future» (1987 р.), де сталий розвиток було визначено як процес, що задовольняє потреби нинішнього покоління, не обмежуючи при цьому можливості майбутніх поколінь реалізовувати їхні власні запити [1].

Фундаментальна архітектура цієї концепції базується на гармонійній інтеграції трьох ключових складових:

- економічне зростання. Передбачає не лише отримання прибутку, а й збереження та примноження капіталу для формування ресурсного комплексу, необхідного для перспективного розвитку [2, с. 42]. Це включає впровадження інновацій, ощадливе використання ресурсів та перехід до екологічних стандартів виробництва [3, с. 104-106];
- прогрес у соціальній сфері. Спрямований на підтримку стабільності культурних і соціальних систем, забезпечення справедливості у розподілі благ та мінімізацію конфліктів у суспільстві;
- захист навколишнього середовища. Орієнтований на підтримку життєздатності та цілісності біосфери, де пріоритетом є здатність екосистем до самовідтворення, а не лише їх збереження у статичному стані [4].

У контексті мікроекономічного рівня сталий розвиток підприємства розглядається як специфічна модель управління організацією. За визначенням К. Ляшук, це комплексний підхід до розв'язання триєдиного завдання (економіка, соціум, екологія), де кожне управлінське рішення спрямоване на досягнення оптимального результату в усіх зазначених сферах одночасно [5, с. 123]. Таким чином, підприємство стає ключовим суб'єктом, чия стратегія має балансувати між корпоративними цілями та збереженням екосистем і суспільних цінностей.

Нова парадигма управління передбачає відмову від стратегії виключної максимізації прибутку на користь підвищення загального суспільного добробуту та забезпечення довгострокової життєздатності підприємства. У цьому контексті менеджмент розглядається як безперервний процес прийняття рішень на основі балансового підходу, що інтегрує економічні, екологічні та соціальні параметри розвитку.

Економічний аспект сталого розвитку фокусується на раціоналізації використання виробничих факторів та інтенсифікації інноваційної діяльності для зміцнення конкурентних позицій. Управління за цією складовою спрямоване на розвиток високотехнологічного та ресурсозберігаючого виробництва, що дозволяє досягати економічного ефекту без вичерпання внутрішнього потенціалу системи. Важливим елементом є формування стратегічного потенціалу підприємства, який динамічно змінюється відповідно до умов зовнішнього середовища.

Екологічний аспект менеджменту вимагає від суб'єктів господарювання проведення діяльності таким чином, щоб сприяти самовідновленню природних екосистем. Цей підхід базується на принципах обмеження споживання ресурсів темпами їх відновлення та дотримання екологічної оптимальності. Сучасні підприємства мають прагнути до максимальної екологізації продукції та виробничих процесів, мінімізуючи шкідливі викиди до рівня поглинальної здатності довкілля.

Соціальний аспект парадигми орієнтує менеджмент на збереження стабільності суспільно-культурних систем та підтримання належного рівня соціальної справедливості. Соціальна відповідальність бізнесу проявляється через підвищення якості життя працівників, розвиток корпоративної культури та участь у гуманітарних програмах, що сприяє гармонізації відносин між підприємством і соціумом. В умовах глобалізації така політика дозволяє нівелювати загрози соціальної напруженості та нерівності.

Ефективна реалізація концепції сталого розвитку можлива лише за умови створення цілісного управлінського механізму, що охоплює фінансові, організаційні та правові складові. Таке управління ґрунтується на принципах системності, ієрархічності та зворотного зв'язку, що забезпечує комплексний внесок підприємства у розвиток суспільства.

Втілення принципів сталості у стратегічний контур управління відкриває перед організацією низку переваг та можливостей:

- покращення ділової репутації - формування позитивного іміджу та зміцнення довіри з боку стейкхолдерів (інвесторів, клієнтів, громад).
- економічна безпека та стійкість. Забезпечується раціоналізацією використання ресурсів та мінімізацією господарських ризиків протягом усього життєвого циклу підприємства [6].
- інноваційний розвиток. стимулювання інвестицій у екологічно чисті технології, що підвищує загальну продуктивність та конкурентоспроможність на ринку.
- оптимізація управління. використання системного підходу та інструментів на кшталт збалансованої системи показників дозволяє моделювати багатоваріантні напрями розвитку та обирати найбільш ефективні з них.

Отже, системне управління на засадах сталого розвитку дозволяє підприємству не лише адаптуватися до сучасних викликів, а й створювати підґрунтя для довгострокового процвітання, поєднуючи фінансовий успіх із відповідальністю перед планетою та суспільством.

Список використаних джерел:

1. *Our Common Future : Report of the World Commission on Environment and Development*. 1987. URL: <http://www.un-documents.net/our-common-future.pdf> (дата звернення: 30.03.2026).
2. Мельничук Л. С. Теоретичні засади та проблеми втілення концепції сталого розвитку підприємств в Україні. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. 2016. Вип. 17 (3). С. 41–43.
3. Захарченко О. В. Наукові основи сталого розвитку. *Наукові праці НУХТ*. 2014. Т. 20, № 4. С. 104–110.
4. Заблоцький О. В., Андрусів К. Р., Карвацька Н. С. Концепція сталого розвитку як основа формування та оцінки стратегії підприємства. *International scientific journal «Grail of Science»*. 2024. № 36. С. 76–82. DOI: 10.36074/grail-of-science.16.02.2024.011.
5. Ляшук К. П. Концепція сталого розвитку як базис корпоративної соціальної відповідальності у бізнесовому середовищі України. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2020. Вип. 1 (75). С. 121–127.
6. Середюк Ю. М., Хринюк О. С. Управління підприємствами на засадах сталого розвитку з метою забезпечення їх довгострокової конкурентоспроможності. *Ефективна економіка*. 2021. № 11. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=9515> (дата звернення: 30.03.2026).

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>